

PRZYWŁASZCZENIE (23) *sb n*

przywłaszczenie (22), **przywłoszczenie** (1); przywłaszczenie : przywłoszczenie *Mącz* (10:1).
a *pochylone*, o oraz *pierwsze e jasne*, *końcowe e pochylone*.

sg *N* przywłaszczenie (15); -é (1), -(e) (14). ◇ *G* przywłaszczenia (2). ◇ *D* przywłaszczeniu (2). ◇
A przywłaszczenie (2); -é (1), -(e) (1). ◇ *I* przywłaszczenie(m) (1). ◇ *pl N* przywłaszczenia (1).

Składnia przydawki dopełniającej, równoznacznej z dopełnieniem sprawcy: przywłaszczenie przez kogo (1).

Sł stp, Cn brak, Linde bez cytatu s.v. przywłaszczyc.

1. *Uczynienie czegoś czyjś własnością a. danie do użytkowania; publicatio Mącz; usucaptio Calep; appropriatio JanStat [w tym: czego (3)] (5) : Usucaptio – Prziwłaszczzenie rzeczy nieiakiei zadługim boziwanim [lege: pożyczaniem]. Calep 1145b.*

przywłaszczenie ku czemu (1): *Publicatio, Wzięcie/ Prziwłaszczzenie ku skárbu krolewskiemu/ też osławienie/ wydanie ná fwiátło. Mącz 329b.*

W połączeniu szeregowym (1): *Tákże wżyfłká ziemiá Pomorzka [...] ku królestwu Polfkiému/ máią y teraz należéc: á wżyfłkie dárowánia zdánia/ złtępowánia/ przywłaszczzenia przez Króle/ Książotá [!] [...] vczynioné/ z przerzeczonych Ziem [...] nic temu ftánowieniu nie máią przeżkádzać SarnStat 1088.*

Wyrażenie: »przywłaszczenie sobie« = zabranie, kradzież (2): *Wyliczenie krotkie grzechow przeciwko Dzieięćciorgu Przykazaniu Bożemu popełnionych. [...] Przeciwno Siodmemu. KRadzież/ y iákiekolwiek w száfunku przeniewierzenie/ ábo rzeczy iákiey/ nád wolą tego czyiá ieft/ przywłaszczzenie sobie/ ábo inżemu dárowanie. LatHar 117, 117.*

2. *Wyrażenie przekonania, że coś jest czyjś cechą, przysługuje komuś itp., przypisanie; ascriptio, imputatio Mącz [w tym: czego (3)] (5) : Imputatio, Prziwłaszczzenie/ przypisanie. Mącz 333c, 374c; [papież do patriarchy Konstantynopola:] Iákie to ieft y iáko brzydkie y opłákáne świętokrayłkiey czći przywłaszczzenie/ iłz fię wniwerfálłkim Pátryárchą zowiełz y piłszelz SkarJedn 246.*

Wyrażenie: »przywłaszczenie sobie« = uzurpacja (2): *CzechEp 406; iż go [Chrystusa] we trzech rzeczách niewinnie ofkárzono: to ieft/ o bunty/ [...] o dániey y czynńszow Cefárłkich zákázanie/ y o Kroleştwa ziemłkiego fobie przywłaszczzenie. LatHar 317.*

3. *Nadanie, udzielenie; addictio, attributio, imputatio, vendicatio Mącz (11) : Addictio, Prziwłaszczzenie/ Przywłoszczenie. Mącz 87a, 85d, 333c.*

przywłaszczenie czego (1): *zbáwienie náłze zależy ydźie z przypisánia/ z prziwłaszczzenia łáski Bożey przez Kryłtułá á nie z náłzych zasług. Mącz 333c.*

Szereg: »przypisanie, przywłaszczenie« [szyk 1:1] (2): Attributio, Prziwłaszczzenie/ przypisanie. Mącz 464a, 333c.

Przen: Odniesienie korzyści duchowej (z ofiary Chrystusowej) [czego] (2) : Abowiem prawdá y rzecz Sákrámentu nie tylko ieft przywłaszczzenie dobrodźieyłtw Kryłtułowych/ ále łámeo Kryłtułá y śmierci y zmartwychwłtánia iego WułJudConf 257v; [AktaSynod I 323].

Wyrażenie: »przywłaszczenie sobie« (1): *Acz grzechy bywáią odpufzczáne przez modlitwy/ przez połty [...] wżákże przecie nie ináczey bywáią odpufzczáne/ iedno przez moc y załługę krwie*

Pána nálezego [...]. Co gdyby fektarze baczyć chcieli/ nie potwarzáliby Kátholikow/ mowiac/ że vymuią krwi Pána Chriftuſowey [...]: Przeto/ iż z pokorą vzywáią tych ſpoſobow od Pána Chriftuſá náznańczonych/ ku przywłáſzczeniu ſobie dobrodzieyſtwá/ y zaſługi krwi iego ſwiętey. *WujNT* 817.

a. Poſwięcenie, ofiarowanie; *dedicatio, devotio, dicatio* *Mącz*; *mancipatio Calep* (4) : *Devotio*, Poſliubienie/ przywłáſzczenie/ poſwięcenie. *Mącz* 508a, 85b, c; *Calep* 634a.

4. Wzięcie pod opiekę, adoptowanie, przysposobienie; *przen:* o Bogu wobec ludzi; *adoptio Vulg* (2) : *przywłáſzczenie w co* (1): Gdy go [*Boga w modlitwie „Ojcze nasz”*] ábowiem wyznawamy Oycem/ y odpuszczenie grzechów [...]/ y przywłáſzczenie w dziedzictwo królestwá Bożego: á nie tylo przywłáſzczoné ſynowſtvo wyznawamy: ále bráterſtvo z iednorodzónym Synem Bożym złączoné *BiałKat* 198v.

Wyrażenie: »synowskie ([*a. synow*]) przywłáſzczenie« = *adoptio filiorum Vulg* (1): Bo ktorekolwiek Duch Boży rządzi/ cí ſá ſynmi Bożymi. Boſcie nie wzięli duchá niewolſtwá znowu ku boiáźni: áleſcie wzięli duchá ſynowſkiego przywłáſzczenia *WujNT Rom* 8/15; [*GilPos* 78v].

Synonimy: **3.** ofiarowanie, przypisanie; **4.** przysposobienie.

Cf **PRZYWŁASZCZYĆ**